

ความหมายของวิสาหกิจเพื่อสังคม

ธุรกิจหรือกิจการที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาสังคมเหมือนเอ็นจีโอ มูลนิธิ องค์กรการกุศลต่างๆ แต่มีวิธีกาทำไร วางระบบมาร์เก็ตติ้งได้เหมือนบริษัททั่วไป

สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (ปัจจุบันยุบเลิกไปแล้ว)

ความหมายของวิสาหกิจเพื่อสังคม

"วิสาหกิจเพื่อสังคม" หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขายสินค้าหรือการให้บริการ โดยมุ่งส่งเสริมการจ้างงานในท้องถิ่นที่วิสาหกิจเพื่อสังคมตั้งอยู่ หรือมีเป้าหมายในการจัดตั้งแต่แรกเริ่มในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนสังคม หรือสิ่งแวดล้อม โดยมีได้มุ่งสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน และนำผลกำไรไม่น้อยกว่าร้อยละสิบไปลงทุนในกิจการของตนเอง หรือใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ผู้ยากจน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด (มาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๖๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๙)

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ของวิสาหกิจเพื่อสังคมและผู้สนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคม

- (๑) มีคำว่า “วิสาหกิจเพื่อสังคม” อยู่ในชื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น
 - (๒) ได้รับการรับรองเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมจากหน่วยงานที่อธิบดีประกาศกำหนด
 - (๓) ยื่นคำร้องขอและได้รับอนุมัติให้เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมจากอธิบดีตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด
 - (๔) ไม่มีการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๔) (ข) และ (ง) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน
 - (๕) ไม่มีการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินที่ใช้ในกิจการ เว้นแต่การโอนทรัพย์สินตามที่อธิบดีประกาศกำหนด
 - (๖) ไม่เป็นคู่สัญญากับผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนและไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนใดๆ ให้แก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วน รวมถึงบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน เว้นแต่ที่อธิบดีประกาศกำหนด
 - (๗) ไม่เปลี่ยนแปลงประเภทการประกอบกิจการจากกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคมเป็นการประกอบ กิจการอื่นก่อนครบสิบลบระยะเวลาบัญชี นับตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีแรกที่ได้รับอนุมัติให้เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม
 - (๘) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนด
- ในกรณีที่วิสาหกิจเพื่อสังคมไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามข้างต้น ข้อหนึ่งข้อใด ในรอบระยะเวลาบัญชีใด ให้การยกเว้นภาษีเงินได้ตามพระราชกฤษฎีกานี้สิ้นสุดลงตั้งแต่รอบระยะเวลา บัญชีแรกที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี
- (มาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๖๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๙)

ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจเพื่อสังคม : สหราชอาณาจักร

1. มีวัตถุประสงค์เพื่อสังคมเป็นเป้าหมายหลักขององค์กรที่ชัดเจน
2. รายได้หลักมาจากการขายสินค้าและบริการ
3. ผลกำไรส่วนใหญ่ต้องนำไปลงทุนตามวัตถุประสงค์มิใช่ปันผลให้ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของ
4. มีความเป็นอิสระ
5. ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของสังคม
6. เป็นองค์กรอิสระที่มีความน่าเชื่อถือ (Accountable)

ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจเพื่อสังคม : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1. กิจการที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม มีผู้รับประโยชน์ มีวิธีสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลง และก่อประโยชน์อย่างชัดเจน
2. มีความยั่งยืนทางการเงิน มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการให้กิจการดำเนินไปอย่างยั่งยืน
3. มีการะบวนการติดตามสังคม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีระบบการค้ำที่เป็นธรรมต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค
4. มีผลกำไรคืนสู่สังคม เมื่อกิจการมีกำไร เงินส่วนใหญ่มักจะถูกนำไปลงทุนซ้ำในกิจการ เช่น พัฒนาระบบการผลิต พัฒนาผู้ได้รับประโยชน์ หรืออื่นๆ
5. โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม พร้อมเปิดเผยข้อมูลให้หน่วยงานที่ดูแลตรวจสอบได้

ความแตกต่างระหว่าง CSR SB และ SE

บริษัทบริหาร กิจกรรมเพื่อสังคม
หรือ CSR
Corporate Social Responsibility

รับผิดชอบต่อสังคม
หลังจากธุรกิจมีความมั่นคง
ในระดับหนึ่งแล้ว

ธุรกิจเพื่อสังคม
Social Business

1. ทำธุรกิจและแสวงหากำไร
2. มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสังคมเป็นวัตถุประสงค์หลักของการก่อตั้งองค์กร

วิสาหกิจเพื่อสังคม
Social Enterprise

องค์กรที่แสวงหากำไร
หรือไม่ก็ได้ แต่หากมีกำไร
จะนำกำไรนั้นไปขยายหรือ
ลงทุนในกิจกรรมเพื่อสังคม
ต่อหรือแบ่งปันให้เจ้าของ
ได้ในส่วนน้อย

เป้าหมายของวิสาหกิจเพื่อสังคม

การนำผลกำไรจากการประกอบกิจการไปสร้างประโยชน์แก่สังคมและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ด้อยโอกาส เช่น การสาธารณสุข ที่พักอาศัย บริการทางการเงิน โภชนาการสำหรับเด็กที่ขาดสารอาหาร บริการน้ำดื่ม ไฟฟ้า ชุมชน และดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นต้น

ดังนั้น วิสาหกิจเพื่อสังคมจึงเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยความสำเร็จของวิสาหกิจเพื่อสังคม

1. ภาวะความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง
2. แรงบันดาลใจและความมุ่งมั่น (Commitment) ของพนักงาน
3. สภาพแวดล้อมด้านกฎหมายและข้อบังคับที่เอื้อกุล
4. ความน่าสนใจและชัดเจนของกรอบความคิดใหม่ ๆ
5. ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ
6. ลักษณะที่ดีของการให้บริการ
7. การร่วมมือกับภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ
8. ทูททางสังคม (Social Capital)
9. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
10. การจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องแม่นยำ

งานวิจัยโดย Wronka (2013)